

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Årsrapport 2024

Revisionskontoret

Diarienummer: SR-2024-5

Beslutad av revisorskollegiet: 2025-05-08

Innehållsförteckning

1	Slutsats utifrån årlig granskning	3
1.1	Verksamhet.....	3
1.2	Intern kontroll.....	4
1.3	Ekonomi.....	4
2	Grundläggande granskning	4
2.1	Verksamhet - granskningsresultat.....	4
2.2	Intern kontroll - granskningsresultat.....	5
2.3	Ekonomi - granskningsresultat.....	6
3	Fördjupad granskning	7
3.1	Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter.....	7
3.2	Utförande av hemtjänst (2023, uppföljning).....	7
4	Om årlig granskning	8
4.1	Bedömningsskala.....	10
4.2	Granskningsansvariga.....	10
5	Bilaga: Förklaringar till begrepp	11

Omslagsfoto: Apelöga

1 Slutsats utifrån årlig granskning

Den sammanvägda bedömningen, utifrån den årliga granskningen, är att hälsa-, vård och omsorgsnämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att verksamheten från ekonomisk synpunkt har bedrivits på ett tillfredsställande sätt.

Område	Bedömning
Verksamhet	● Ändamålsenlig
Intern kontroll	● Tillräcklig
Ekonomi	● Tillfredsställande

1.1 Verksamhet

Den sammanvägda bedömningen är att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömningen grundar sig på att genomförd granskning inte visar på annat än att nämnden i huvudsak har arbetat i enlighet med reglementet för nämnden samt fullmäktiges mål och uppdrag, liksom att nämnden har levt upp till tillämpliga författningar. Det finns dock negativa avvikelser från kommunfullmäktiges policys och styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål:

- Fördjupad granskning visar att nämndens implementering av policyn för mänskliga rättigheter inte är helt ändamålsenlig. Bland annat behöver policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt omsättas och integreras i nämndens verksamhetsplanering samt arbetet integreras i ordinarie verksamhetsuppföljning och internkontroll.
- Nämndens styrning och uppföljning av kommunfullmäktiges mål utifrån sin nämndsbudget är otydlig. Avrapportering av nämndens bidrag till kommunfullmäktiges mål saknar i delar tillräcklig tydlighet och helhet vilket resulterar i att det blir svårt att avgöra om nämndens bedömning är rättvisande.

Uppföljningen av föregående års fördjupade granskning avseende utförande av hemtjänst visar att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder som stämmer överens med revisionens slutsatser och rekommendationer.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens verksamhet i övrigt.

1.2 Intern kontroll

Den sammanvägda bedömningen är att hälsa-, vård och omsorgsnämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på att nämnden under året har följt reglementet för intern kontroll. Nämnden har beslutat om en intern kontrollplan som har följts upp under året och rapporterats till kommunstyrelsen enligt plan.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens arbete med intern kontroll i övrigt.

1.3 Ekonomi

Den sammanvägda bedömningen är att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bedömningen grundar sig på att på att nämnden har följt Malmö stads riktlinjer vad gäller att bedriva verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramar och vidta korrigerande åtgärder vid behov. Nämnden har även följt upp ekonomin och rapporterat till kommunstyrelsen.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens förvaltning av ekonomin i övrigt.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

2.1 Verksamhet - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att nämnden i huvudsak har följt Malmö stads budget och riktlinjer avseende målstyrning, måluppfyllelse och uppdrag.

Nämnden har löpande följt upp verksamheten och vidtagit åtgärder vid avvikelser. Det är dock svårt att uttala sig om nämnden har gjort en tillförlitlig bedömning av sina bidrag till kommunfullmäktigemålen för året respektive mandatperioden. Nämndens styrning och uppföljning av kommunfullmäktiges mål utifrån sin nämndsbudget är otydlig. Avrapporteringen av mål saknar tillräcklig tydlighet och helhet. Nämndens önskade utfall utifrån kommunfullmäktiges mål är otydligt formulerade. Det blir med anledning av detta svårt att avgöra om nämndens bedömningar är tillförlitliga.

Nämnden gör bedömningen att bidragen till fyra av kommunfullmäktigemål för 2024 har delvis uppnåtts och bidraget till ett mål har uppnåtts.

För följande kommunfullmäktigemål bedömer nämnden att bidragen är delvis uppfyllda:

- Malmö är en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser och är en klimatneutral stad 2030.
- Malmö stad arbetar för en långsiktigt hållbar elförsörjning samt ökad energieffektivisering.
- Malmö stad är en attraktiv och inkluderande arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar.
- Malmö stad arbetar för en god kompetensförsörjning, bland annat genom ökat samarbete mellan kommunens nämnder.

Bidraget för kommunfullmäktigemålet om att ”Malmö stad ger en god och likvärdig service” bedömer nämnden har uppnåtts. Revisionskontoret har gått igenom underliggande dokumentation för detta mål. Det är ottydligt vad som är indikatorer eller vad som är aktiviteter i redovisningen. Redogörelser för resultat av flertalet indikatorer/aktiviteter är kvalitativa beskrivningar och saknar dokumenterade underlag. Den dokumentation som har tagits del av i granskningen är en fördjupad jämlikhetsanalys ”Jämlik omsorg för äldre” och brukarundersökningen ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen”. En avstämning har också gjorts med resultaten i Socialstyrelsens ”öppna jämförelser”. Dessa underlag stämmer överens med redogörelsen i årsanalysen. I övrigt är det svårt att avgöra om nämndens bedömning av sitt bidrag till kommunfullmäktigemålet är rättvisande och tillförlitligt.

Nämnden har rapporterat, till kommunfullmäktige och revisionen, ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § SoL. Besluten rör bland annat trygghetslarm, ledsagning, dagverksamhet, särskilt boende och hemtjänst. I samtliga fall är skälet till att besluten inte har verkställts utanför förvaltningens kontroll, exempelvis att brukaren har tackat nej till insats.

Genomförd grundläggande granskning visar i övrigt inte på annat än att nämnden har bedrivit verksamheten i enlighet med reglementet för nämnden och fullmäktiges beslut, liksom att nämnden har levt upp till tillämpliga författningar.

2.2 Intern kontroll - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har följt Malmö stads reglemente för intern kontroll samt kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen.

Nämnden har beslutat om intern kontrollplan, som beskriver direktåtgärder och granskningar. Planen bygger på förvaltningens riskanalys. Uppföljningen av internkontrollen har rapporterats till nämnden i samband med delårsrapporten och årsanalysen. Samtliga granskningar har genomförts och alla direktåtgärder utom en har genomförts. Åtgärd och risk avseende gemensam introduktion för stabsmedarbetare överförs till 2025 års internkontrollplan.

Revisionskontoret har gått igenom dokumentationen för en av nämndens egna granskningar i interna kontrollplanen 2024: ”användning av formulär”. Bedömningen är att granskningen är tillförlitlig.

2.3 Ekonomi - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutade om nämndsbudget i januari 2024 samt interna riktlinjer för ekonomistyrning i januari 2023. Verksamheten har bedrivits inom de beslutade ekonomiska ramarna och investeringsbudgeten har inte överskridits. Nämnden har även följt upp ekonomin regelbundet och rapporterat till kommunstyrelsen.

Nämnden redovisar överskott på 15,1 mnkr jämfört med sin budgetram. Prognossäkerheten har varit tillfredsställande. Nämnden prognostiserade per sista augusti ett nollresultat. För november ändrades prognosen till ett överskott på 10 mnkr. Nämnden har förbrukat cirka 21 mnkr av sin investeringsram på 40 mnkr.

Det finns budgetavvikelser inom nämndens verksamhetsområden och det redovisas underskott inom ordinärt boende (-41 mnkr). Detta kompenseras av överskott inom övrig gemensam verksamhet och staben (+26,2 mnkr), särskilt boende inklusive korttid (+21 mnkr), hälsa och förebyggande (+6,3 mnkr) och myndighet (+2,8 mnkr).

Den negativa budgetavvikelsen inom ordinärt boende beror i huvudsak på underskott inom HSL-verksamheten på grund av kostnader för inhyrning av sjuksköterskor, personalomsättning och löneutveckling i vissa personalgrupper. Förvaltningen har satt in åtgärder för att minska kostnadsutvecklingen, bland annat en genomlysning för att säkerställa en effektiv verksamhet framåt. Det har även skett en ökning av grundbemanning, schemaöversyn och kartläggning av arbetssätt.

3 Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på väsentliga risker och där revisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

3.1 Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter

Malmö stadsrevision har genomfört en granskning av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens, hälsa-, vård- och omsorgsnämndens, stadsbyggnadsnämndens samt kommunstyrelsens efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter.

Den sammanvägda bedömningen är att hälsa-, vård- och omsorgsnämndens implementering av policyn för mänskliga rättigheter inte är helt ändamålsenlig. Nämnden bedriver ett aktivt arbete med de mänskliga rättigheterna men har inte på ett systematiskt sätt omsatt policyns vägledande principer och integrerat dessa i sin verksamhetsplanering för hela nämndens verksamhet.

Utifrån granskningens resultat rekommenderas hälsa-, vård- och omsorgsnämnden att:

- Säkerställa att policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt omsätts och integrerats i nämndens verksamhetsplanering.
- Säkerställa att uppföljningen av arbetet med policyn och resultatet av det sker inom ramen för den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen och den interna kontrollen.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har avlämnat ett yttrande över revisionsrapporten i mars 2025. Nämnden håller med om att de rekommendationer som revisionsrapporten pekat ut är viktiga. För att stärka det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter ska nämndens processer för styrning- och verksamhetsuppföljning vidareutvecklas med fokus på att integrera rättighetsperspektivet i ordinarie styrsystem och kvalitetsarbete. Principerna ska följas upp inom ramen för ordinarie mål- och uppföljningsprocesser. Vidtagna och planerade åtgärder bedöms vara i överensstämmelse med revisionens slutsatser och rekommendationer.

3.2 Utförande av hemtjänst (2023, uppföljning)

Under 2023 genomförde KPMG på uppdrag av Malmö stadsrevision en fördjupad granskning av utförande av hemtjänst. Den sammanvägda bedömningen var att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden inte helt genom styrning, uppföljning och kontroll säkerställt att utförandet av hemtjänst

bedrivs i enlighet med lagstiftning, föreskrifter och andra relevanta styrdokument. Granskningen visade bland annat styrningen utifrån kvalitetsuppföljningsmodellen inte var helt tydlig. Vidare fanns det bland annat utvecklingsområden gällande omsorgspersonalens kunskaper om avvikelser- och journalhantering. Stickprovsgranskningen visade också brister avseende följsamhet till rutin för social dokumentation och Socialstyrelsens föreskrifter vid upprättandet av brukarnas genomförandeplaner. Kopplat till bland annat ovanstående bedömningar och slutsatser lämnades ett tiotal rekommendationer till nämnden.

Nämnden inkom med ett första yttrande 2024-01-31 och ett uppföljande yttrande 2024-10-24. I det uppföljande yttrandet redovisas att nämnden har vidtagit åtgärder med anledning av rekommendationerna. Det framgår bland annat att förvaltningen under 2024 har genomfört kollegial granskning av genomförandeplaner och fortsätter med detta under 2025. Det har genomförts utbildnings- och informationsinsatser inom avvikelshantering och journalföring. Förvaltningen har även genomfört en pilotstudie med syftet att ta fram arbetssätt för att rapportera kvalitet på aggregerad nivå utifrån individuppföljningen till nämnden. Slutsatsen av studien var ökad administration för biståndshandläggare utan ökad kunskap i kvalitetsarbetet. Nämnden beslutade 2024-12-18 att godkänna förvaltningens förslag om att inte införa arbetssättet för aggregerad uppföljning av biståndsbeslut till nämnden.

Vidtagna åtgärder bedöms i huvudsak vara i överensstämmelse med revisionens slutsatser och rekommendationer.

4 Om årlig granskning

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och styrelser¹. Stadsrevisionen i Malmö granskar dessas ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga yrkesrevisorerna på revisionskontoret.

Revisorernas uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnder och styrelser är tillräcklig.² Se vidare om begreppen tillräcklig intern

¹ Begreppet styrelse omfattar här kommunstyrelsen och bolagsstyrelser.

² Kommunallagen, 12 kapitlet 1 §.

kontroll, ändamålsenlig verksamhet och tillfredsställande ekonomi i bilaga i kapitel 5.

Den årliga granskningen består av tre delar:

- grundläggande granskning av samtliga nämnder och styrelser
- fördjupade granskningar, vilka rapporteras i sin helhet i enskilda rapporter som publiceras på Stadsrevisionens hemsida
- granskning av Malmö stads delårsrapport och årsredovisning.

Granskningen utgår från en riskanalys och genomförs med den inriktning och omfattning som god sed³ kräver för att ge en rimlig grund för de förtroendevalda revisorernas bedömning. Granskningen bygger på revisionskriterier, varmed avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för revisionens analyser och bedömningar. Revisionskriterier utgörs exempelvis av lagstiftning, kommunfullmäktigemål och andra beslut av fullmäktige.

Utifrån brister som konstaterats genom granskningen lämnas ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och styrelserna. Stadsrevisionen följer upp om dessa har genomfört åtgärder för att följa revisorernas rekommendationer.

I revisionskontorets årsrapport sammanfattar den sakkunnige yrkesrevisorn all granskning som har genomförts av respektive nämnd/styrelse under det gångna året. Syftet med rapporten är att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för sin ansvarsprövning enligt kommunallagen.

Förvaltningen har givits möjlighet att faktakontrollera årsrapporten, som är ett utkast och inte en allmän offentlig handling fram till dess att revisorskollegiet beslutar om revisionsberättelsen.

De förtroendevalda revisorerna i respektive styrgrupp ur revisorskollegiet träffar nämndens presidium och förvaltningsledning i samband med delårsrapport och årsbokslut.

³ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR.

4.1 Bedömningskala

Områdena verksamhet, intern kontroll och ekonomi bedöms enligt följande bedömningskala.

Bedömning	Förklaring av kriterier
● Ändamålsenlig / Tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser/brister som behöver åtgärdas.
● Inte helt ändamålsenlig / tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns avvikelser/brister som behöver åtgärdas.
● Inte ändamålsenlig / tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser/brister som behöver åtgärdas.

4.2 Granskningsansvariga

Revisorskollegiets styrgrupp Omsorg: Pia Landgren (sammankallande), Claes Carlsson, Göran Hellberg, Inger Leite, Per Håkan Linné och Berit Sjövall.

Sakkunnig från revisionskontoret: Martin Andersson, certifierad kommunal yrkesrevisor. Yrkesrevisorn har prövat sitt oberoende i enlighet med SKYREV:s rekommendation R2 och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

Kvalitetssäkring: Ann-Mari Ek, revisionsdirektör, certifierad kommunal yrkesrevisor.

5 Bilaga: Förklaringar till begrepp

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt innebär att:⁴

- verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.
- styrelsen och nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Av Malmö stads budget 2024⁵ framgår att kommunfullmäktigemålen anger ett fåtal områden där nämnder och helägda bolag behöver arbeta gemensamt för att åstadkomma en tydlig förflyttning över mandatperioden. Nämnden/styrelsen ska två gånger om året – i samband med delårsrapport och årsanalys - bedöma om bidraget leder till förflyttning i riktning mot de långsiktiga kommunfullmäktigemål som tilldelats nämnden/styrelsen. Inom målområdena finns ett antal uppdrag riktade till vissa nämnder och styrelser. Årliga budgetuppdrag ska redovisas senast i samband med nämndens/styrelsens årsanalys. Fleråriga budgetuppdrag som är pågående ska delrapporteras i samband med årsanalysen.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att:⁶

- verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv,
- informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Nämnden ska i enlighet med Malmö stads reglemente för intern kontroll⁷ se till att det finns en organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll. Det innefattar bland annat att årligen besluta

⁴ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 26.

⁵ Malmö stads budget 2024, sidan 26.

⁶ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 27.

⁷ Reglemente för intern kontroll i Malmö stad; antagen av kommunfullmäktige 20/12 2016.

om en intern kontrollplan som beskriver prioriterade åtgärder och granskningar utifrån dokumenterade riskanalyser.

Att nämndens verksamhet sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden:⁸

- klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser,
- bedriver verksamheten med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

Av Malmö stads budget 2024⁹ framgår bland annat att nämnden ska upprätta interna riktlinjer för ekonomisk styrning, regelbundet följa utvecklingen i sin verksamhet och vidta korrigerande åtgärder efter behov.

⁸ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 26.

⁹ Malmö stads budget 2024, sidan 26 ff.